

anogo vredna. Zelo koristna pa je voda na suhih travnikih in sušnih letinah. Zemlja se v pomladi napije vode in plitvo vkoreninjene travniške rastline pozneje lažje prenašajo poletno sušo. Z vodo na travnikih v pomladi odvrčamo škodljiv vpliv pozne spomladanske slane, ki je travniškim rastlinam zelo škodljiva. Voda zatira tudi razne škodljive živali in mrčese, kakor: miši, črve, mravljinice, brumore in tudi plevelne rastline, kot gladež, podlesek in druge.

Pri namakanju je vpoštevati predvsem kakovost vode. Voda iz potokov, ki tečejo mimo vasi, je najboljša. Studenčnica in voda, ki prihaja iz gozdov, vsebuje bore malo hranilnih snovi in je za namakanje premrzla. Tudi voda iz ribnjakov ni dobra, voda iz močvirja pa je naravnost večkrat škodljiva. Voda iz kemičnih tovarn je za namakanje travnikov neuporabna. Za namakanje najbolj priprava je lahka ali vsaj srednje težka voda, zlasti ako vsebuje več apna. Pri namakanju je paziti, da se napelje voda po celem travniku in vsa zemlja namoči. Preobilna voda se odpelja iz travnika v najbližji jarek ali strugo.

Najboljši čas za namakanje je jesen in zgodnja pomlad. Namakati je v presledkih in sicer tako, da teče voda po dva tedna neprestano na travnik ter se potem ob lepem vremenu ustavi, da se zemlja osuši. Ko se je zemlja nekoliko posušila, se spusti vodo zopet na travnik in to ponavlja, dokler čas dopušča. V pomladi je pri namakanju paziti, da voda ni mrzlejša od zemlje. Ko začne zeleneti trava, je z namakanjem prenehati. Od aprila naprej je pa namakati le ob hudi suši, kar je za rast trave velike vrednosti. Ko je seno spravljeno in se je strn jela sušiti, je dobro travnik do 4 dni namakati.

Travnike namakamo s tem, da voda curlija ali stoji na travniku. Namakanje se vrši popolnoma naravno, ali na umeten način. Naravnim potom namakamo travnik, da odpremo jarke in potoke na zgornji strani travnika in voda se po travniku sama od sebe razdeli in izteka na spodnji strani travnika po jarkih nazaj v potok. Pri umetnem namakanju se voda s pomočjo izkopanih jarkov napelje po travniku kolikor mogoče enakomerno. Za tako namakanje more travnik ležati ugodno in viseti enakomerno. Voda se napelje na travnik po glavnem jarku, ki more stati na najvišjem mestu, da se voda izteka iz njega po celem travniku. Glavni jarek mora biti širok in plitev. Voda priteka v glavni jarek iz potoka, ki mora biti dovolj visoko in ga je mogoče zapreti z močno zapornico, da se voda zavrne v glavni jarek. Ako je voda v potoku prenizko, jo je treba vzdigniti s pomočjo zajemalnih koles ali posebnih pump. Iz glavnega jarka se napelje voda v postranske jarke, ki leže na tisto stran, na katero travnik visi. Iz teh jarkov teče voda zopet v manjše razdelilne jarke, ki so napravljeni povprek. Ko se ti jarki napolnijo z vodo, se razdeli ta enakomerno preko jarkov curkajoč po vsej površini travnika. Na najnižjem mestu travnika se zbira voda, katere zemlja ni popila. To vodo je treba s posebnim jarkom odvoditi nazaj v potok. Za namakanje v velikem obsegu je treba poklicati inženirja, ki izdelata natančen načrt, po katerem se izkopajo jarki in vrši potem namakanje.

S stoječo vodo namakamo, ako travnik premalo visi. Pri tem namakanju je treba napraviti okrog travnika nasip, da se voda ujame in stoji enako visoko po celem travniku. S takšnim namakanjem se travnik dobro pognoji, ker se iz stoječe vode izloči blato in vse na tla. S tem se pa tudi zatro škodljive živali v zemlji. Za takšno namakanje je pripravna samo lahka in rahla zemlja. Napeljana voda ostane lahko toliko časa na travniku, da se prikažejo pene, nakar jo je odpeljati. V poletnem času se namaka s stoječo vodo le v suhem vremenu. Pri namakanju travnikov moramo imeti pravico do vode. Napraviti je treba tozadevno prošnjo na pristojno politično oblast. Najlažje se to doseže, če več gospodarjev skupaj namaka in prosijo za vodo, ki je sicer last mlinarjev in drugih obrtnikov, ki imajo ob dotični vodi svoje obrate.

Namakanje lahko travnikom škoduje, če napeljujemo vodo v neprimernem času, ali jih preveč namakamo. Če je spodnja zemeljske plast neprodna, je namakanje kot škodljivo opustiti. V pomladi škodujemo tudi, če namakamo z mrzlejšo vodo od zemlje. Namakanje naj služi kot pripomoček za doseg obilnejših dohodkov na tistih travnikih, ki bi sicer dajali le picle košnje.

Eno važnih opravil je tudi čiščenje senožeti v pomladi. Poravnati je krnine in iztrebiti nadležni plevel. Za to delo nam služijo travniške brane. Najboljši sistem je Lakejeva travniška železna brana. Z branjem se poruje razven mahu tudi plitvo vkoreninjeni plevel, kakor grenkuljica, plazeča zlatica, plazeči šrečnik, razni jetičniki itd. Okopa se tudi nekoliko zemlja, do more zraka do rastlinskih korenin, kar ugodno vpliva na rast trave. Posebne koristi je travniška brana na travnikih, kjer je veliko mahu in težka zemlja. Pograbit se mora tudi šibje in druga nesnaga, ki se je nabrala ob povodnji itd. Z brano se dela, predno začne trava zeleneti.

Po zanemarjenih travnikih raste vse polno grmovja. Tam se nahajajo stara mravljišča, ki ovirajo košnjo. Razven tega se vgnezdijo na takšnih travnikih mnogo plevela, ki je lahko celo strupen. Vse to jemlje travni prostori in manjša pridelek. Zategadelj je smeti odstraniti, grmovje izkrciti, mravljišča razkopati in zemljo raztrositi po travniku. Izrjaviti je tudi ves plevel, ki izpodriva dobre trave. Med najbolj nadležen plevel prištevamo jesenski podlesek ali ušivec, ki cvete v pozni jeseni in požene pomladi iz tal temnozeleno listje, sredi katerega tiči rjava, na tri dele razcepljena glavica. To je plod, ki je poln drobnega in strupenega semena. Glavica se odpre pred košnjo, tako da je seme ob košnji že raztrošeno. Radi tega je potrebno, da se pomladne rastline porujejo. Najboljša odpora proti podlesku je uničevanje čebul, ki tiče globoko v zemlji. S priostrenim železom se vbada v zemljo, da se čebule ranijo in potem gotovo segnijo. K strupenemu

plevelu še prištevamo pikasti mišjek ali smrdljivec, ki raste kraj potokov na močvirnih mestih, krvavi mlečnik, ki raste najrajši blizu zidovja, in razne druge mleče.

Med nadležni plevel spada nadalje širokolistni trpotec, ki zavzema veliko prostora in ne daje nobene posebeje krme. Enako škodljiv je gozdni regrat, ki raste s svojim dlakavim listjem po tleh. Škodljiv je tudi dveletni dimek ali zajka, navadni regrat, travniška kadulja ali divji žajbelj. Na travnikih rastejo še kislice, škrobotec ali lošč in travniški črnlec. Zelo nadležen je trnasti gladež in na vlažnih mestih preslica in vodenika, katero je uničevati najlažje z osuševanjem. Kjer nam delajo deroci potoki škodo z odnašanjem in izpodkopavanjem zemlje, se moramo zavarovati proti temu z utrjevanjem obrežja. Breg utrdimmo lahko z debelim kamenjem, katerega nasujemo ob bregu. Za utrditev brega se obnese prav dobro razno grmovje, kakor vrbe in jelše. Ponekod rabimo močne kole, ki jih prepletamo z vrbovim šibjem.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Ob koncu pretečenega tedna so bili v parlamentu zopet divjaški prepiri in sicer radi razmer v Bosni. — Bosanski poslanci muslimani so iznašali nasilje, zlorabe in strankarske sleparije, katere uganjajo radikali po Bosni. Muslimanom so čvrsto pomagali tudi poslanci zemljoradnikov — bosanski Srbi — ter dokazovali, da Bosna ne dobi iz Beograda drugega, kot neznosna bremena, nesposobne uradnike in strankarske priganjaje, če ter da se ji še to jemlje, kar si je poprej pod Avstrijo s težkim bojem priborila. Radikali so hoteli preko vsega tega preiti na dnevni red ter sami svoji vladi izglasovati zaupanje. Par navzočih opozicijskih poslancev so hoteli dejansko napasti in poslušalci iz galerije so morali poseči vmes, da preprečijo pretep.

Veliko zadrego vlade so prav spretno izrabili turški poslanci iz južne Srbije ali Džemijet. V finančnem odboru so prvič glasovali proti vladi ter stavili svoje pogoje z grožnjo, da bodo odsejali naprej vedno proti, če jih vlada v par dneh ne sprejme in ne izpolni. Vlada si je morala vnovič kupiti Džemijet in dala bo 30 milijonov dinarjev za odkup zemlje, ki je bila begom odvzeta.

Na seji odbora za pogodbo z Avstrijo je govornik Jugoslovanskega kluba orisal skrajno predrznost vlade, ki hoče za svoje napake naprtili vse posledice ljudstvu v Sloveniji in Dalmaciji. Predočil je težek položaj onih zadrug na Stajerskem, ki so morale vlagati svoj denar v zvezo poljedelskih zadrug v Gradcu in ga ravno radi raznih naredb naše vlade niso mogle pravočasno dvigniti. Sedaj pa naj zamenjajo predvojno avstrijsko krono v razmerju 8 D za 100 predvojnih avstrijskih kron. S tem bo upropaščenih mnogo zadrug. Občutno škodo bodo trpeli tudi trgovski krogi in bančni zavodi.

Finančni odbor se razpravlja o proračunih za posamezna ministrstva, a najbrž se bo zopet začelo z dvanaajstinami. Z ozirom na to, da finančni odbor in parlament ne bosta mogla končati proračunske razprave do novega leta in ker so bila vsa tozadevna pogajanja brezuspešna, se je finančni minister odločil, da bo predložil finančnemu odboru dvanaajstine za januar, februar in marec. Finančni odbor bo vsled tega moral prekiniti razpravo o proračunu in začeti razpravljati o dvanaajstinah.

Postopanje vlade z državnimi uslužbenci je že pravi škandal. Sedaj jih urejuje in deli po novem zakonu v razrede. Za to bo potrebno še več mesecev in dokler to ne bo gotovo, tudi ne bo novih plač. Vlada obljublja sedaj uradnikom, da bodo lahko dvigali predjemne na nove plače, ki se bodo potem odtegovali če bi kdo več dobil kot pa znaša zvišanje.

V GRČIJI

v največji napetosti čakajo na volitve. Zadnji čas je bilo zopet več krvavih spopadov med republikanci in monarhisti. Rumunski vladni listi se zelo bojijo za grškega kralja, zeta rumunskega vladarja in vedno povdarjajo, da bo naša država z vojaško silo posegla v grške notranje razmere ter da bi bil prvi korak tega vmešavanja zasedba Soluna. Naša vlada vedno tajni vse take namene, pa bo gotovo mnogo na tem, ker to napovedujejo rumunski listi in ker je znano, kako deluje vpliv Rumunije.

RAZMEJITEV MED ČESKO IN POLJSKO.

Stalno mednarodno razsodišče v Haagu je zaključilo svoje četrto zasedanje. Na seji je podala v navzočnosti vseh 12 sodnikov odločitev glede spora med Češko in Poljsko v vprašanju Javorine. Sodišče je izreklo, da je bilo vprašanje rešeno že z odločitvijo poslaniške konference z dne 28. julija 1920, ki definitivno ureja obmejna vprašanja ter da sklep poslaniške konference iz leta 1922, na katerega se opira Poljska, ni veljaven. Javorina, katero so še vedno zahtevali Poljaki, je priznana Češki in s tem so končno določene meje med Češko in Poljsko.

PRED RAZPUSTOM ITALIJANSKEGA PARLAMENTA.

Te dni je obvestil Mussolini ministrski svet, da ima kraljevo pooblastilo za zaključek zasedanja zbornice in senata. Se dan poprej se je vobče smatralo, da pride do rednega zasedanja in da se bo razpravljalo med drugim o ženski volilni pravici. S pozornostjo so pričakovali Mussolinijev govor o mednarodnem in notranjem političnem položaju. Z zaključkom zasedanja padejo

sedaj vsi zakonski predlogi, ki so bili zbornici predloženi in poslanci izgubijo imuniteto. Kaj se vse snuje Mussolini, se ne ve. Da bi ostal kar naenkrat brez posebne pooblastila, katero nujno potrebuje za svojo fašistovsko vlado, ni verjetno. Ako se je res hotel izogniti kritike s strani socialstov in popolarov, potem tudi ni verjetno, da bi se sedanja zbornica in senat še sestala. Morda sledi razpust zbornice v kratkem in vodstvo državnih poslov si bo že znal urediti Mussolini po svoji volji, da ne bo njegovo diktatorstvo čisto nič omejeno. Da bi se on povrnil k običajnim parlamentarnim odnošajem, tega ni pričakovati, ker bi v takih razmerah italijanski fašizem propadel mnogo poprej nego bo tako, ko nadaljuje svojo pot z zametavanjem parlamentarizma.

Splošno se smatra, da se parlament sploh ne bo več sestel, ampak, da bo v prvih mesecih prihodnjega leta razpuščen in nato razpisane nove volitve za april in maj.

Zaključek zasedanja je prišel popolnoma nepričakovano in je v vsej javnosti vzbudil silno osuplost.

PO VOLITVAH V ANGLIJI.

Danes teden v Angliji izvedene volitve so dale sledeči izid: Konservativci — vladna stranka 245, delavska stranka 192, liberalci 152 in male stranke 15 mandatov. Od lani je vladna stranka izgubila 92 mandatov — delavci so pridobili 48, liberalci pa 35 mandatov. Naj se sedaj sestavi vlada kakor hoče, glavno je to, da so z veliko močjo delavske stranke zavarovane vse socialne pridobitve in da se bo moralo na tem polju delati naprej. Če bo delavska stranka tudi v opoziciji, bo imela vendar povsod odločilno besedo in tudi v zunanji politiki se ne bo odločevati brez nje.

REVOLUCIJA V MEHIKI.

Mehika je nesrečna država, ki ne more priti do mira. Po poročilih iz Veracruz je izbruhnila v posameznih delih vstaja proti sedanjemu predsedniku Obergonu. Uporniki so pregnali vse vladi zveste državne funkcionarje. Uporniško gibanje se razteza na devet pokrajin in ima svoj centrum v petrolejskem ozemlju. V Veracruz je prispelo več poslancev, da skličejo kongres in imenujejo novega začasnega predsednika. Okoli 6000 upornikov prodira proti glavnemu mestu republike, nad 15.000 pa jih zapira vse poti, ki vodijo v Veracruz. — Predsednik Obergon je odločen zatreti upor z orožjem.

MARIBORSKA POROTA

je začela z zasedanjem dne 10. decembra. Prvega dne se je zagovarjala Marija Jeremič, ki je bila obdolžena, da je zažgala gospodarsko poslopje, last njenega sina. Ona in njen mož Ivan sta prepustila sinu posestvo že leta 1921. Ko je oče umrl, se je sin oženil in z snaho je prišel v hišo tudi preprij. Med sinom in materjo je vladalo napeto razmerje, ki je bilo vzrok mnogim tožbam. — Mati mu je večkrat v prepiru zagrozila, da ga bo že uničila; dne 7. septembra pa je v navzočnosti snaha zapila: «Čakaj, me boš pomnil». Nato je odšla iz kuhinje proti gospodarskemu posloppju, v katerem se je kmalu pojavil ogenj, ki je v trenutku zajel celo poslopje. Ivan Jeremič je s težavo rešil samo živino. Mati njegova je bila obdolžena požiga, toda je tajila in porotniki so jo tudi rešil vsake krivde.

UBOJ.

Dne 11. novembra se je zagovarjal Marko Bohanec, obdolžen uboja. Neko nedeljo v septembru so popivali v vinotoču pri Mali Nedelji brata Lovro in Marko Bohanec in brata Franc ter Tomaž Zemljčič. Iz vinotoča so odšli v gostilno, kjer so našli Franca Fras, s katerim so imeli že dalje časa napeto razmerje. Ze prej so mu grozili, da ga bodo ubili. Frasa, ki se je po izpovedbi prič hotel v tej gostilni z njimi pomiriti, so napadli s pestmi. Marko Bohanec mu pa je porinil nož v hrbet. Ranjenec je par trenutkih izdihnil. Obtoženi Frasa se zagovarja s popolno pijanostjo, vendar ga je porota obsodila na pet let ječe.

Mlad ropar.

Na zatočni klopi je sedel 19 letni Stefan Pozvek iz Brezovcev v Prekmurju, samski poljski delavec, ki je znan kot delomrznec, ki rad živi na stroške drugih. zraven pa je fant zelo nasilen in nevaren. Zagovarjati se je moral radi dveh slučajev ropa. Dne 26. julija je oropal posestnika Miha Žilavec, katerega je vodil kot kažipot skozi gozd. Tu ga je napadel in mu odvzel 1400 K. Žilavec ga ni poznal, pa ga za to ni prijavil. Dne 11. avgusta pa je Pozvek oropal na enak način posestnika Januša Dani, 60 letnega starca brez leve roke. Odvzel mu je listino z vsebino 40 dolarjev in 7000 kron. Oblasti so roparja hitro izsledile in tudi Žilavec, ki je svoj slučaj je prijavil, je spoznal v njem roparja. Pred poroto je obdolženec tajil vsako krivdo ter izjavil, da je denar, ki so ga našli pri njem, lastnina njegovih bratov in sester, kar se je pa izkazalo kot neresnično. Razprava je bila v svrhu zaslišanja novih prič preložena.

CELJSKA POROTA.

Dne 4. decembra t. l. se je začelo v Celju letošnje jesensko porotno zasedanje. Na vrsto je prišlo devet slučajev.

Težka telesna poškodba.

Kot prvi se je zagovarjal Anton Pšeničnik radi težke telesne poškodbe. Pri kuhanju koruze pri posestnici Terziji Jagrič v Pišembregu je prišlo do prepira med Martinom Žitnik in Vinkom, Antonom in Francetom Pšeničnikom, katerega je povzročil Martin Žitnik v vinjenosti. V prepiru je Anton Pšeničnik potegnil nož ter sunil Žitnika

v oko, da mu je izteklo. Pšeničnik se je zagovarjal s silobranom, pa je bila razprava radi natančnejše preiskave preložena.

Star tat.

Friderik Glöckel, rojen v Nürnbergu v Nemčiji, je bil zaposlen kot sedlar pri trgovcu Florijanu Gajšek v Loki pri Žusmu, potem pa pri Edvardu Zupancu na Pristavi. Ko je dobil spoznal vse razmere, je pri obeh vlomil in odnesel veliko blaga. Obsojen je bil na dve leti ječe, po izdržani kazni bo pa kot inozemec izgnan.

Uboj.

31letni Jožef Megla, posestnik v Sopotah, je ubil svojega tasta Franca Plevnik. Megla se je na Plevnikovo posestvo priženil in postal solastnik ženinovega posestva, stara dva sta si pa izgovorila užitek. Megla je začel kmalu pijančevati in je večkrat izjavil, da bo svojega tasta ubil. Nekega dne so res našli starca mrtvega, ubijalec ga je tako pretepel, da mu je zlomil 13 reber in prizadajal še več drugih težkih poškodb, radi katerih je tast umrl. Obsojen je bil na tri leta ječe.

Uboj v Senovem.

Dne 30. septembra t. l. je prišlo v Senovem v restavraciji med gosti: Ivan Hlebec, Karel Skoberne, Alojz Boh, Franc Pirc in Ivan Petan do pretepa. Pri tej priliki je Alojz Boh z nožem lahko poškodoval dva tovariša, Ivan Hlebec pa je nato pobil Boha z lato iz plotu, da je obležal nezavesten. Bohov svak Labotar je to videl, pa je oddal tri strele v zrak, Franc Pirc in Ivan Petan pa sta stekla za njim in ga gonila po cesti. Petan se je takoj vrnil, Pirc pa šele čez nekaj časa, Labotarja pa so našli težko ranjenega. Vsled ran je drugo jutro umrl, dognalo se pa je, da ga je »zaštihale« Pirc. Porotniki so zanikali vprašanje uboja, potrdili pa vprašanje o težki telesni poškodbi, naka je bil Pirc obsojen na 10 mesecev ječe.

Pet let ječe za posilstvo.

Dne 15. septembra t. l. se je vračala 51letna Ema C. iz Ojsterske vasi proti Braslovčam. Na potu jo je dohitel 25letni posestnikov sin Ivan Babič iz Parizelj. Po kratkem razgovoru jo je napadel, vrigel na tla ter po hudem boju posilil. V obrambi mu je žena razpraskala obraz in ga ugriznila v roko, on pa jo je davil za vrat in raztrgal bluzo. Potem ji je vzel še 80 kron in jo pustil na cesti. Orožniki so hitro Babiča dokazali nasilje, ker so našli njegovo obleko povaljano, roke in obraz razpraskan, imel pa je še ukradeni robec od Eme C. pri sebi. Porotno sodišče ga je obsodilo na pet let težke ječe.

Mlad ubijalec.

Komaj 18letni Ignacij Koprivnik, posestnikov sin od Sv. Kunigunde v konjiškem okraju, se je zagovarjal pred poroto radi uboja. Dne 18. novembra t. l. se je na sejmu v Oplotnici v gostilni sprl s 30letnim posestnikom Jožetom Kovčec. Kovčec je sunil Koprivnika z nogo, njegovega strica Rošerja pa je pobil s stolom. To je Koprivnika tako razjezilo, da je potegnil nož in udaril dvakrat po Kovčetu, ne da bi gledal kam. Zadel ga je v trebuh in Kovčec je po 24 urah vsled vnetja trebušne mrene umrl. Po storjenem zločinu je nagovarjal ubijalec strica Rošerja, da naj prevzame en sunek z nožem na sebe, česar pa mu stric ni hotel storiti. Koprivnik je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe, ker so porotniki vprašanje uboja zanikali.

Alkohol, povzročitelj uboja.

Na dan Vseh svetnikov je prišlo v gostilni Fr. Kocmana v St. Rupertu nad Laškim do pretepa med vinjenimi fanti. Pretep sta povzročila brata Zeme, ki sta brez vzroka napadla in pobila na tla fanta Leskovška. Iz tega se je razvil splošen pretep, v katerem je neki Verbovšek s težkim polenom udaril Ivana Zeme po glavi, da mu je počila lobanja in je radi tega drugi dan umrl. Verbovšek je pred sodnijo dejanje tajil, priče so ga pa precej obremenile. Porotno sodišče ga je obsodilo na 18 mesecev ječe.

Zopet uboj.

Dokaz moralne propalosti, ki je zavladovala med mladino, je posebno jasn radi številnih ubojev, ki se dogajajo na deželi. Pred celjsko poroto so se obravnavali kar štirje slučajji uboja, katerega je povzročil večinoma alkohol. Dne 6. decembra se je zagovarjal Ignac Korun radi uboja, ki ga je izvršil v ljubosumnosti. Ubil je Ivana Napotnika, ko je v nedeljo, dne 4. novembra t. l., spremljal s svojim bratom Francom kmetsko dekle Cecilijo Martinc od Robidove gostilne v Gaberjih proti njenemu domu v Plešivcu. V Velunji je postal pri gostilni, dočim je njegov brat Franc spremljal deklico še naprej. Naenkrat so Franca napadli trije fantje, ko pa je Ivan hitel na pomoč bratu, ga je udaril tesar Ignac Korun z drvo tako po glavi, da je drugi dan umrl. Obdolženec je že od prej znan kot nasilnež, ga tudi med razpravo se je vedel izzivajoče. Obsojen je na tri leta težke ječe.

Korupcija med cariniki.

Pred poroto se je dne 7. decembra zagovarjal carinik celjske carinarnice Evgen Grünwald in Zidje Rafael Levi, Izak Finci, Izak Baruh in Izak Levi. Ti štirje židje so poskušali vtihotapiti iz Nemške Avstrije cigaretni papir in saharin, ki je tam znatno cenejši, pa so zato podkupili carinika Grünwalda z 30.000 dinarji in zlato uro, da je omagal v vagonu vtihotapljenega blaga za zacarinjenje, ne da bi on imel sploh pravico blago zacarinjevati. Ponaredil je tudi potrebne listine. Slučajno je celo afero razkrila zagrebška železniška policija in vtihotapci so z brezvestnim carnikom vred romali v zapor. Pred poroto so bili obsojeni: carinik na tri mesece, židje pa vsak na dva meseca ječe. Ker so kazni že odsedeli v preiskovalnem zaporu, so bili takoj izpuščeni.

Tedenske novice.

Samostojni so se zopet osmešili pri Kmet. družbi. Odkar je šel samostojni ravnatelj Kmetijske družbe Gustav Pirc prostovoljno v smrt, so morali samostojneži izročiti vodstvo družbe našemu pristašu g. profesorju E. Jarcu. Izguba predsedniškega mesta jih je močno grizla in njihovi kolovodje so sklicevali protipostavno občni zbor družbe, na katerem so se hoteli polastiti predsedniškega mesta. G. prof. Jarc je svaril samostojne, naj ne uganjajo čisto protizakonitih kozlov, a vsa svarila so bila zaman. Slednjič je prišla zadeva o sklicevanju nepostavnega obč. zbora Kmetijske družbe od strani samostojnih v odločitev predsedstva pokrajinske uprave. Predsedstvo je razsodilo in odločilo, da je ta samostojni občni zbor neveljaven in ravnatko neveljavni tudi vsi sklepi tega občnega zbora. Okrajna glavarstva bodo po nalogu pokrajinske uprave obvestila o tem še posebej vse posamezne podružnice s posebnimi dopisi. Slabostojni mesarji in birti so dobili od pokrajinske uprave pošteno zaslužen dolg nos. Mesarji in birti se razumejo na meso in pijačo, a razlaga pravil in zakonov sta jim španska vas.

Organizatoričen tečaj za orlovsko ekspozičuro Maribor se vrši od 17.—22. t. m. v dijaškem semenišču v Mariboru. Vsak odsek mora poslati vsaj enega udeleženca. Prinese naj s seboj koe in eno obrisačo. Tečaj je vveljavljen za razvoj orlovske misli na naši severni meji.

Čudne razmere v Apaški kotlini. Iz Drobline smo prejeli dopis, ki nam razkriva jako čudne razmere, ki vladajo v tamošnji šoli. Dopis se glasi: V naših krajih, ki leže na meji in so najbolj ogroženi od tujega življa, bi se moralo gledati vsaj na to, da bi bile šole, v katerih se vzgaja mladina, čisto narodne, da se mladina navzame narodnega duha, ki ga je v teh obmejnih krajih tako malo opaziti. Med tem pa je v naši občini ravno nasprotno. Imamo 4 razredno osnovno šolo, na katero je prišel za šolskega vodjo mož, ki je vse prej, nego narodnjak in ki pridno podpira tujerodno nadvlado v raznih občinah. Ta šolski vodja je namreč tajnik kar v štirih občinah. Vidi se zanemarjenje šole od šolskega vodje, pa tudi v občinah ni gospodarstvo najbolj vzorno. Ljudje morajo plačevati kazni, ker sedanji občinski gerenti in šol. vodja ni strank obvestil o predpisanih naredbah, občinske ceste so pod psom, vodni jarki niso očiščeni, kar so občani ob priliki zadnjih povodnji bridko občutili. Sedanjega vodjo so spravili demokrati kot svojega zvestega privrženca na to mesto. Napravili so ga za gerenta dveh občin, dasi o občinskem poslovanju nima niti pojma. Da se izkaže hvalnega demokratu, preganja Slovence, ker so baje klerikalci in protežira Nemce. Pred volitvami v občinske odbore je sestavil sam kandidatne liste in pridno agitiral za ono, na kateri so bili sami najhujši Nemci. Njemu se imamo sedaj Slovenci zahvaliti, da nimamo nobenega zastopnika v občinskih odborih občin, kjer on odločuje. Tak mož ne spada nikakor na mejo in mora se ga odstraniti iz sedanjega mesta.

Ustanovni občni zbor Stokovne zveze tobačnih trafikantov za Slovenijo se bo vršil v nedeljo, dne 16. t. m., v Ljubljani na Rinski cesti v gostilni pri Mraku. Vsaka podružnica je zavezana poslati vsaj enega delegata.

Mariborske novice. Praznik kat. dijaštva, 8. december, so proslavili mariborski dijaki zelo slovesno. Zjutraj so se udeležili skupno z akademiki in Orli sv. obhajila in svete maše, potem so imeli ob 11. uri dopoldne pri č. šolskih sestrah slavnostno zborovanje, zvečer ob 5. uri pa je priredil dijaški Orel v dvorani kazine krasno uspelo telovadno akademijo, katere se je udeležilo mnogobrojno občinstvo. — Mariborsko okrajno glavarstvo je dobilo novega okrajnega glavarja. V ponedeljek je prevzel posle glavarstva dr. Vončina, dosedaj glavar v Novem mestu. Za nekaj časa ga je zastopala vladni tajnik Poljanec. — Zagonečne smrti je umrl v nedeljo po noči čuvaj zvonolivarne Nassimbeni in drugi, Franc Robič. Zjutraj so ga našli v njegovem stanovanju ležečega na tleh, s kosom klobase v rokah. Prvotno se je mislilo, da je umrl vsled zastrupljenja, pri raztelesenju pa se je dognalo, da se je zadušil s koščkom klobase, ki mu je obtičal v sapniku. — Priporočljiv advokat je dr. Rosina v Mariboru, kar se vidi iz naslednjega: Slovenski mesar Kramberger je hotel prositi pri demokratski posojilnici v Narodnem domu za posojilo 25.000 dinarjev. Da bi to posojilo za gotovo dobil, je šel k dr. Rosini, ki je načelnik te posojilnice, in mu je zagotovil, da bo posojilo dobil. Prošnjo pa je posojilnica odbila in Kramberger ni dobil posojila. Vkljub temu mu je dr. Rosina zaračunal za ničevno posredovanje 4000 (re: ci in piši: štiritisot) dinarjev, ali 16.000 kron! Ker ni mogel plačati, je dal zarubiti njegovim staršem vole. Ti so v strahu, da ne bi izgubili volov, plačali zahtevano svoto. Razven odvetniških stroškov so plačali Krambergerjevi še stroške rubeži in sicer 1680 dinarjev, tako da je stala Krambergerjeve samo prošnja za posojilo pri liberalni posojilnici nič manj nego 5680 dinarjev, ali 22.720 kron. Dr. Rosina ni noben revež, ampak zelo premožen odvetnik. Tako postopanje ga pa »lepo« priporoča zlasti kmetskemu ljudstvu, katerega že davkarja več kot preveč odira. Ravnokar označena Krambergerjeva zadeva z liberalnim denarnim zavodom in oderuškim demokratskim advokatom kliče kmetskemu narodu: Varuj in ogiblji se liberalnih posojilnic ter hranilnic, ki so samo voda na nenasitne mlince oderuških demokratskih advokatov!

Cerkvena slovesnost pri Gor. Sv. Kungoti. Dne 8. decembra 1923 je za našo župnijo velike važnosti. 25. Marijinih hčera je bilo slovesno sprejetih v dekliško Marijino družbo. Družbeni oltar so dekleta z venci ozaljšale, a nad prekrasnim kipom Brezmadežne blesti velik napis: »Vsa lepa si, in madeža ni na Tebi.« Ozaljšano z zelenjem je bilo tudi župnišče, od koder se je ob 2. uri

popoldne pomikala lepa četica kandidatkinj, na čelu prekrasna družbena zastava v cerkev, kjer je pred Marijinim oltarjem nad vse ginljivo, razložil pref. gospod profesor Ernst Trstenjak pomen Dekliške družbe in nje visoko dostojanstvo. Glinjiv je bil prizor, ko je domači g. župnik blagoslovil lične svetinje s trakovi in razdelil sprejetim na novo, med tem, ko so pevci zapeli tisto večno lepo »Trenutek je prišel vesel« in so jo peli, dokler je trajalo razdeljevanje družbenih svetinj. Marijskatera je plakala, in veliko mater, ki je bilo navzočih pri tem slovesnem trenutku, se ni moglo zdržati solz. A po dovršenem opraviilu zapela je družba s spremljevanjem orgel veličastno himno Marijino »Poveljuj moja duša gospoda!« — Čast vam, gornjekungoška dekleta, le stanovitne in zveste ostanite svoji nebeški materi, ki ste si jo na tako slovesni način izbrale, neustrašeno pred celo župnijo za svojo zaveznico in mater. — Sedaj pa prihajajo mladeniči in prosijo sprejema v fantovsko Marijino družbo. Dosedaj se jih je že do 15 oglasilo. Fantje, večjega veselja Brezmadežni ne morete storiti, kot da stopite tudi vi pod njeno zastavo; tako bodo veseli vaši starši, ponos boste šentkungovške župnije a krona vsega pa mirna zavest, da ste cvet svoje mladosti posvetili Jezusu in Mariji. Le korajžno po tej poti z Bogom in Marijo.

S sekiro je bil napaden. Ivan Dvoršak, posestnik v Ješenci pri Mariboru, je živel s svojo ženo v neprijaznosti, ker mu je postajala vedno bolj nezvesta. Zaradi tega je nastal večkrat prepir, žena pa je postajala zadnji čas tako hudobna, da mu ni dala niti več hrane. Ko je prišel v oni usodepolni noči Dvoršak od dela izmučen domov, se je ravnatko zgodilo. Prosil je ženo: »Daj mi večerjo«, nakar mu je zabrusila: »Tebi ne dam ničesar več!« Ko jo je prosil za ključ od shrambe, da si sam nekaj skuha, mu tudi tega ni hotela dati, pač pa ga je poslala v sobo, češ: »Le pojdi noter v sobo, ti bom dala kruha!« Revež, nič hudega sluteč, je stopil v izbo, kjer ga je doletela nesreča. Takoj ko je stopil skozi vrata, so planili na njega njegova žena in njeni dve sestri. Nervesta žena ga je zgrabila za roke, da se ni mogel braniti, tast pa je z besedami: »Zdaj pa le ubijmo hudiča, potem pa ga kar nekam zavlecimo«, udaril nesrečnega s sekiro trikrat po glavi. Ko bi ga previdnost božja ne čuvala, bi gotovo tam pod udarci izdihnil svojo dušo. Njegova izvanredno krepka narava mu je dala še toliko moči, da se jim je izvil iz rok ter zbežal ves v krvi k županu, ki ga je takoj prepeljal na njegov dom v Rogozo, kjer je bil takoj previden s sv. zakramenti, nakar ga je rešilni voz prepeljal v mariborsko bolnišnico.

Resnica o italijanskem blagu. Nedavno smo sijajno manifestirali zoper italijanska nasilja, pa 80 od 100 manifestantov je bilo oblečenih v — italijansko blago! In trgovci, ki so z nami demonstrirali, naročujejo naprej italijansko robo za nas! V prodajalni bi moralo imeti tako blago tudi ovoj s firmo: »Cocolori«, ali kako že; pa naši trgovci to odstranijo, da se ne ve, odkod je. To naj te ne moti! Poglej, ko kupuješ blago — štof, caj, ali platno — proti luči ga podrži in skozi boš videl, skoz to italijansko sakovino! Angleško blago, če ga krojač zmoeči, malo »skupaj skoči«, potem pa drži »na večno«; italijansko blago pa ti »razide« po parkratnem pranju, kakor mezdra. Nedavno sem kupil italijanski barhent, že davno ga ni; češki barhent pa je po parkratnem pranju gost, mehek in topel kakor jirhovina. Pri angleškem in češkem blagu ne vidiš skozi; takega kupi, to bo najizdatnejša demonstracija! Na Dunaju, v Pragi in drugod vidiš v izložbah vseh večjih trgovin napis: Nimamo italijanskega blaga! Kje pa je pri nas kaj takega?!

Bilo srečno! (Dopis od Sv. Urbana pri Ptuj.) Zadnje dni pred adventom smo imeli pri Sv. Urbanu pri Ptuj dveh odličnih poroki. Ženila sta se sinova naših dveh cerkvenih ključarjev in županov g. Konrad Belec in g. Franc Hauptman. Oba sta prišla na ugledne in bogate kmetije k spoštovanim in poštenim ljudem: g. Konrad Belec v Ločič k Krambergerju in g. Franc Hauptman pa v Desence k Bračičevim. Želimo jima srečo v novem stanu in da bi ostala tako odločna naša somišljenika kakor sta gg. očetala Bilo srečno!

Povzročitelj tožbe je prejel plačilo. Od Sv. Barbare v Halozah poročajo: V zadevi, od katere so bili Kelc Ivan, Belšak Anton, Gabrovec Mihael, Kranjc Jakob in Debeljak dne 23. m. m. pri ptujski okrajni sodniji oproščeni, je bil njen povzročitelj proti svojemu predstojniku in župniku Janezu Vogrin, bivši cerkovnik in organist Ferdo Kristl dne 30. m. m. obsojen na 250 dinarjev globe ter v plačitev dveh sodnijskih obravnjav in dveh pravnih zastopnikov.

Orlovski prireditel pri Sv. Marku niže Ptuja. Naš orlovski odsek bo vpriporil v nedeljo pred Božičem, dne 23. t. m., ob pol treh popoldne v posojilnici priljubljeno igro »Mlinar in njegova hči.« V glavni vlogi gostuje član Ljudskega odra iz Maribora in ker imamo spretno režijo, obeta biti igra prav zanimiva.

Smrt vzornega moža. Poročilo od Sv. Jurija ob južni žel. Pri nas je preminul Anton Vrečko, p. d. Pintar, na Pesnici v 78. letu starosti. Blagopokojni je bil dobro znan duhovnikom, katere je kot kaplane spremljal vsako leto od Božiča do Sv. Treh kraljev po obširni tukajšnji župniji po hišnem blagosloavljanju, ki je pri nas v navadi že celih 45 let. Po svoji naravi je bil zelo vesel in je rad pripovedoval nedolžne šale. Bil je celih 45 let cerkveni ključar pri Sv. Rozaliji. Za to cerkev je posebno veliko storil, dal jo je lepo prenoviti na znotraj ter na zunaj. Dolgo vrsto let je bil naročen na »Gospodarja«, katerega je zvesto prebiral. Tudi svoje otroke je lepo preskrbel in za njegovo trudapolno in požrtvovalno delo mu bo Vsemogočni gotovo zvest plačnik!

Smrt vzorne matere in gospodinje v Smarju pri Ješah. Na Marijin praznik dne 8. t. m. smo spremili k večnemu